

Welcome to preschool

A parents guide to starting preschool

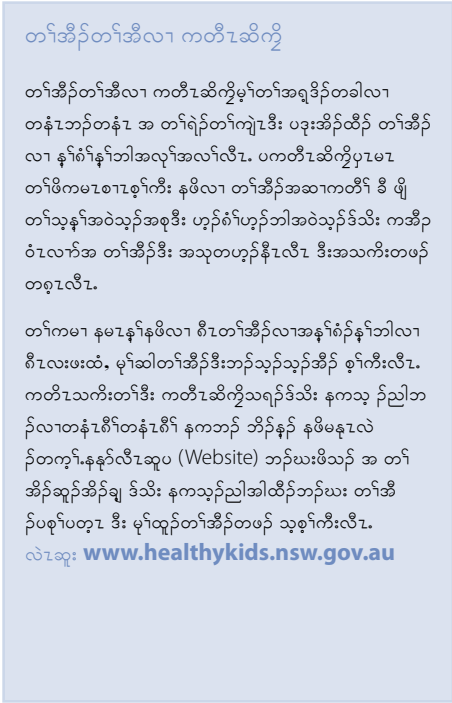
တၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်လၢကတိၤဆိကွံ

တၢ်န့ၣ်ကျဲလၢ မိၢ်ပၢ်တဖၣ်အစီၢ် ဒ်သီးတၢ်ကစးထီၣ် ကတိၤဆိကွံ

Education
Public Schools

KAREN

တၢ်လၢတဘၣ်လိာ်အဃိ အသွၣ်ဖူးအံၤ မ့ၢ်တၢ်လၢကထီၣ်
အသးနးမးဒီး ကဲ ထီၣ် သတုၣ်ကလၢ်ဒီဖျါ တၢ်အိၣ်တဖၣ်လၢအတဘၣ်
လိာ်အတၢ်ဒုးကဲထီၣ် ဒ် အမ့ၢ် တၢ်အသၣ်လၢအကူကီၤ မ့တမ့ၢ်
ဆၣ်ဖီကီၢ်ဖိလၢ သံကွၢ်လၢ အအိၣ်ဒီး အကူ မ့တမ့ၢ် တၢ်ဖိဃၣ်တဖၣ်
အုၣ်လီၤ. နကဘၣ်ဒုးသ့ၣ်ညါကွၢ်သရၣ်လၢ နမီၤ မ့ၢ်အိၣ်ဒီး
တၣ်တဘၣ် လိာ်ဒီး တၢ်အိၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်တဘၣ်လိာ်အဃိ သွၣ်ဖူး
မ့ၢ်အိၣ်န့ၣ်တက့ၢ်. ကတီၤဆီကွၢ်တနီၤ အိၣ်ဒီး တဘၣ်အီ
ၣ်တၢ်သၣ်လၢအကူကီၤ, သံကွၢ်နကတီၤ ဆီကွၢ်သရၣ် ဘၣ်ဃး
တၢ်စ့ၢ်အံၤတက့ၢ်.

ယမိကဘဉ်ကူကတၢ်မနုၤလၢ ကတိၤဆိကွဲၣ်န့ၣ်
လဲၣ် ?

ဒုးကုဒုးကနမိဒီး တၢ်ကူတၢ်ကလၢ ကူကလဲၣ်မ့ၣ်ဒီးဘဉ်
လိာ်. တၢ်ကူတၢ် ကလ လၢ တၢ်ဘဉ်ယိာ်အလိာ်တအိၣ်ဒီး
ညီလၢအဝဲသ့ၣ်အစီၢ်လၢကကူကလ ဒုၣ်ဝဲ, ယုၣ်ဒီး
ခိၣ်ဖဲးအစုၤလၢ တၢ်လိာ်ကွဲၣ်ဒီး တၢ်ထီၣ်တၢ်အစီၢ်တက့ၢ်.

မိသၢ်တဖၣ် တၢ်ကမၤအကၢၢ်ခိၣ်သလုာ်ဒ်သီး ကစဲၤလိာ်ကွဲၣ်လၢ
တၢ်ချၢအစီၢ် လီၤ. မၤညီၣ်န့ၣ်နမိလၢ တၢ်ကၢၢ်ခိၣ်သလုာ်
ဖဲအပးလၢ တၢ်ချၢအခါတက့ၢ်. ကတိၤဆိကွဲၣ်အါတက့ၢ်
အိၣ်ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်လၢ 'တၢ်စဲၤလိာ်ကွဲၣ်လၢ, တၢ် တကၢ်
ခိၣ်ဖျါဘဉ်လၢ တၢ်ကဒုလ်' လီၤ.

တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ် : ဟံတၢ်ကူကလၢအစုၤစုၤ
လၢတၢ်ဟးဆူတၢ်ချၢ မ့တဖၣ် လဲၣ် မ့းသးတက့ၢ်.
ဖဲကွဲၣ်သရၣ် တဖၣ် ကျဲးစးဟးဆူးတၢ်မၤဘဉ်အာဖိသၢ်အီ
ကံအခါ တၢ်တုတၢ်စီၤတၢ်ကမ့ၣ်ဘဉ်အာ မ့ၢ်တၢ်သးဖဲအကျဲလၢ
မိသၢ်မၤလိ တၢ်အစီၢ်လီၤ.

မၤနီၣ် ကွဲးနီၣ်တၢ်ခဲလၢာ်

လၢကတီၤဆိကွဲၣ်န့ၣ် ကဆိၣ်ဒီး တၢ်ဖိတၢ်လဲၤလၢအလီၤမၤ
 အတၢ်လီၤတခါ ဘၣ်ဆၣ်ဒ်သိး တၢ်ဆၢကတီၢ်သုတလၢကံးဒီး
 တၢ်သးအနုၤသုတကံးထီၣ်အစီၢ် မၤ နီၣ် တၢ်ဖိတၢ်လဲၤခဲလၢာ်
 လီၤတၢ်လီၤဆဲး ရဲၣ်ရဲ တၢ်ဖိတၢ်လဲၤဒ်သိးတၢ်ကွဲ တၢ် ကၤ
 ထၢဒီးမုၢ်ထုၣ်တၢ်အိၣ်အဒၢတက့ၢ်.

ပှၤအဆဲးဆဲးဖိအစီၢ် တၢ်မၤလိ

နုၤဖိအတၢ်မၤလိန့ၣ် တၢ်လၢကတီၤဆိကွဲၣ်ကဆိၣ်
 သ့ၣ်လီၤသးလၢ တၢ်လၢနုၤ သိၣ်လိအိၣ်လၢဟံၣ်လီၤ.
 ဖဲခဲၤလိာ်ကွဲအခါ နုၤဖိကသုအတၢ်ဆိကမိၣ်, မၤလိ န့ၣ်တၢ်ဒ်သိး
 ကဘၣ်လိာ်ကွဲဒီးပှၤအစၤ, ကတၢ်ကတီၤအသးဒီး ဒိကန့ၣ်တၢ် လီၤ.

ပကတီၤဆိ ကွဲၤသရၣ်တဖၣ် မုၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ်လၢ အလၢအပှၤဒီး
 အကံးအစီ အပတီၢ် လၢဖိသ့ၣ်အတၢ်စးထီၣ်အဆၢကတီၢ်
 တၢ်မၤလိလီၤ. တၢ်မၤလိအ တၢ်လဲၤဒီဖျိလၢ နုၤန့ၣ်လီၤမၤ
 ဒီဖျိ တၢ်ခဲၤလိာ်ကွဲန့ၣ် တၢ်ကရဲၣ်ကကျဲၤက တၢ်ကတီၤအိၣ်
 လီၤတၢ်လီၤဆဲး ဒီဖျိကွဲၤသရၣ်ဒီး ဘၣ်တၢ်န့ၣ်ကျဲဒီဖျိ နုၤဖိအ
 တၢ်သးစဲအဖီဒိၣ်လီၤ.

- ကတီၤဆိက္ခန္တိ အတၢ်ဟးတၢ်ခဲၤ လၢတၢ်မၤလိအစီၢ်
- တၢ်ဒုးစဲဘုးတၢ်စီၤအကွဲၤ ဒီးတၢ်ခဲၤလိာ်ကွဲၤဒီး
တၢ်အကိၢ်လိာ်
- တၢ်တုတၢ်အလွဲၣ်ဒီး တုတၢ်စီၤ, တၢ်မၤတံာ်ဒီး
တၢ်ဟံၤလီၤတၢ်ကျးတၢ်
- တၢ်ဖးလံာ်ဒီး ဒိကန့ၣ်တၢ်ယဲၤတဖၣ်
- တၢ်ကတီၤတၢ်ဒီး တၢ်ဒိကန့ၣ်
- တၢ်ကူထီၣ်ကၤထီၣ်ဒီး ခဲၤလိာ်ကွဲၤလၢဟံၣ်သန့ၣ် မ့တမ့ၢ်
ဖီသ့ၣ်လိာ်ကွဲၤဟံၣ်
- ဒိကန့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ဝံၣ်သးဆၢဒီး ဒုတၢ်
- တၢ်ခဲၤကလံာ်ဒီး တၢ်ဒိတၢ်တံာ်
- တၢ်ထီၣ်တၢ်ကပၤ, မၤဃူအနီၣ်ကစၢ်, ဃုၢ်ဒီး စံၣ်
- တၢ်သူ ဒိၣ်ဖျူထၢၣ်တဖၣ်
- တၢ်ခဲၤလိာ်ကွဲၤဒီးကပံာ်, တၢ်ခဲၤလိာ်ကွဲၤတၢ်စၢ်ကိၣ်, မဲးဒီးထံ

ဒီဖျိုတၢ်မၤလိတၢ်လဲၤဒီဖျိုတၢ်ပုၤအံၤအိၣ်န့ၣ် န့ၣ်ကမၤလိန့ၣ်ဒီး ကထံၣ်န့ၣ် ဘၣ်, ဒီးကဒုးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်သုတၢ်ဘၣ် ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ဃုၣ်လီၤတၢ်စ့ၣ်ကိတု ဖၣ်, တၢ်စံးတၢ်ကတိၤဒီး တၢ်ရဲၣ်ဒုးလုၤကိးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကမၤအါထီၣ် တၢ် ဆိကမိၣ်လၢအမၤတၢ်သု, တၢ်န့ၣ်နံၤလီၤသး ဒီး ကံထီၣ်တၢ်သျှၣ်လီၤသးလၢ အဝဲသ့ၣ်အမၤလိတၢ်ဝဲ အပူၤလီၤ.

တၢ်မၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ အတၢ်မၤလိအပူၤ

ဖိသၢ်မၤလိန့ၢ်တၢ်အစၢၤကတၢၢ် ဖဲမိၢ်ပၢ်ဒီး ကွဲသရၣ်တဖၣ် မၤသကိးဟ့ၣ်တၢ် အခါလီၤ. နဖီအစၢၤန့ၢ် နသ့ၣ်ညါအီၤ စ့ၤဒိၣ် န့ၣ်ပုၤအစၢၤအဖီ နမ့ၢ်မၤစၢၤ ကွဲသရၣ်ဒ်သး ကနီၢ်ပၢ်နဖီဖိဖျိ တဲးပုၤအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃးနဖီအတၢ်သးဝဲ တၢ် မိၣ် န့ၣ်သးလီၤဒီး ကကဲထီၣ်တၢ်မၤစၢၤဖးဒိၣ်လီၤ.

ကျဲလၢတၢ်မၤစၢၤန့ၢ်ဖိ ဖဲကတီၤဆိကွဲ

- ဃုသ့ၣ်ညါကတီၤဆိကွဲ တသ့ဖဲအသ့ အဆါကတၢၢ်ဘၣ်ဃး အဒိ. တၢ်ဟူး တၢ် ခဲၤအဆါကတီၢ်ဒီး တၢ်လၢန့ၢ်လိၣ်ဘၣ်လၢ ကဘၣ်ဟဲစိၣ်အီၤ ဆူက တီၤဆိကွဲ
- န့ၣ်လီၤဟံၣ်ဃုၣ်လၢန့ၢ်ဖိ ကတီၤဆိကွဲ အတၢ်ဟူးတၢ်ခဲၤ အဒိ. တၢ်န့ၣ်လီၤမၤ စၢၤကလိန့ၣ်တၢ်
- ကတီၤသကိးတၢ်ဒီး ကတီၤဆိကွဲပုၤမၤသကိးတၢ် ဃး တၢ်ဟူးတၢ်ခဲၤ လၢ နမၤန့ၣ်န့ၣ်လိၣ်ဟံၣ်သ့ အဒိ. တၢ်ဖးလံၣ်ဒီး နဖီ
- ကတီၤသကိးတၢ်ဒီး ပုၤမၤသကိးတၢ်မိဘၣ်ဃး နဖီအတၢ်မၤလိမၤဒီး
- ကတီၤသကိးတၢ်ဒီးနဖီဘၣ်ဃး တၢ်လၢအဘၣ်မၤဝဲ တနံၤဘၣ်တနံၤလၢ က တီၤဆိကွဲတက့ၢ်.

တၢ်စးထီၣ်လၢအစၢၤ

စီၤတၢ်အိၣ်လၢအန့ၢ်ခါန့ၢ်ဘါန့ၣ်ကမၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ ဒီတနံၤညါလၢ ကတီၤ ဆိကွဲ အစၢၤကတၢၢ်လၢ တသ့ဖဲအသ့လီၤ. တၢ်န့ၢ်ကမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သး အသးကစၢၢ်ဆါတၢ်ဒီး ကအိၣ်ဒီး တၢ်ခါတၢ်ဘါလၢ ကကဲလိၣ်ကွဲအစီၢ်လီၤ. တၢ်အံၤ ကမၤစၢၤစ့ၢ်ကိး အဝဲသ့ၣ်လၢ ကအိၣ်ဒီး တၢ်အိၣ်လၢ အဆါကတီၢ် စ့ၤ စ့ၤ ဘၣ်လိၣ်စးလၢ အဝဲသ့ၣ်အတၢ်အိၣ်မူ ဒီတစီၤညါအစီၢ်လီၤ.

တၢ်မဲၤမ့ၢ်စ့ၤစ့ၤဘၣ်ဘၣ်လၢ မ့ၢ်န့ၤဒီ

ဖိသၢ်တဖၣ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မဲၤမ့ၢ်စ့ၤစ့ၤဘၣ်ဘၣ်လၢ ကိးန့ၤဒီးဒ်သး ကလဲၤဒီဖျိ ကွၢ်ဆါမဲၣ်ကတီၤဆိကွဲအတၢ်ဟူးတၢ်ခဲၤ မၤတၢ်လၢသးခူဒီး တၢ်သ့ၣ်ဖဲသး ညီအစီၢ်လီၤ.

တၢ်မဲၤမ့ၢ်စ့ၤစ့ၤဘၣ်ဘၣ်ကမၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ :

- တၢ်ဒိကန့ၣ်တၢ်ဒီး တၢ်သးစၢၢ်ဆါ
- တၢ်မၤဘၣ်ဘျီဘၣ်ဒါတၢ်စ့ၢ်ကိးဒီး တၢ်ဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်ထံၣ်အသိ
- ခဲၤလိၣ်ကွဲ အိၣ်ဒီးတၢ်သးဆးဒီး မ့ၢ်လၤသးခူလၢ ဒီတနံၤညါ

တၢ်အိၣ်ကတဲၢ်ကတီၤထီၣ်သးလၢ ကွဲးဒိၣ်အစီၢ်

နဖီအကတီၤဆိကွဲကမၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ လၢတၢ်အိၣ်ကတဲၢ်ကတီၤထီၣ်သးလၢ တီၤကွဲအစီၢ်လီၤ. ကတီၤဆိကွဲဒီး တီၤကွဲညီန့ၣ် မၤန့ၢ် တၢ်စီဃီဆူတီၤကွဲ (Transition to School) တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ, လၢအကဟ့ၣ်န့ၣ်တၢ်စ့ၢ် တၢ်ကျဲၤဒီး တၢ်ဟ့ၣ် ကျဲၤဟ့ၣ်ဖးဘၣ်ဃး အဝဲသ့ၣ်အတၢ်ထီၣ်ကတီၤဆိ ကွဲ နံၤဖးဒိၣ် အဆိကတၢၢ်တသိ (Kindergarten) ဒီး မၤစၢၤန့ၢ်ဒ်သး နက ညီန့ၢ်ဒီးကွဲအတၢ်ဆါကတီၢ် အတၢ်လဲၤတရဲးသးဒီး တၢ်သ့ၣ်ပိၢ်သးဝဲလၢ ဟံၣ် ဖိဃီဖိအစီၢ်လၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ် ဝဲလၢ ကွဲအံၤလီၤ. နတၢ်န့ၣ်လီၤမၤသ ကိး ဃုၣ်တၢ်ဒီးနဖီအတၢ်ထီၣ် ကွဲန့ၣ် က မၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ဒ်သး ကမၤန့ၢ်လၢတၢ်လၢ အတၢ်မၤလိအကျိဒီတဘျီညါလၢ အတၢ်အိၣ်မူဒီတစီၤညါအစီၢ်လီၤ.

ဖဲနဖီအိၣ်တဆူၣ်အခါ

နဖီန့ၣ်ကအိၣ်တဆူၣ်တဘျီဘျီလီၤ. ဝဲသးစူၤကိးလိတဲစိဆူ ကတီၤဆိကွဲလၢ စီၤဒီစီၤစီၤ ဖဲနဖီ အိၣ်တဆူၣ်အခါန့ၣ်တက့ၢ်.

တၢ်အိၣ်တဆူၣ်တချုတနီၤ မ့ၢ်တၢ်လၢအဘၣ်ကွဲဘၣ်စၢ်တၢ်သ့လီၤ. ဒ်သးတၢ် က မၤပတုၣ်ကွဲတၢ်ဆါဘၣ်ကွဲဘၣ်စၢ်တၢ်အံၤအစီၢ် ဝဲသးစူၤထံၣ်လိၣ်န့ၤ ဒီး ကသံသရၣ် ဒီးဟံၣ်နဖီလၢ ဟံၣ်ဒ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ် ဟ့ၣ်ကွဲန့ၣ်န့ၣ်အ ဆါကတီၢ် တက့ၢ်.

တၢ်ဆါလၢအဘၣ်ကွဲဘၣ်စၢ် ညီန့ၢ်တဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ :

တၢ်ထီၣ်ထါတၢ်ဆါ- တၢ်ကိၢ်ထီၣ်တစဲးတစဲး, နါအုၣ်ထံယွၤဒီး တၢ်ဖဲးဘျီသ့း လၢစးထီၣ်အသးလၢ တၢ်ကပြုထီၣ် စီၤဃးဖိလၢ အဖဲးသဘျီသးဒီး ကိၢ်ဃု ထီၣ်

တၢ်ဆါသမ့းဖိ- တၢ်ကိၢ်ထီၣ်, တၢ်လီၤဘျီလီၤတီၤ, နါအုၣ်ထံယွၤ,တၢ်ကွဲးဒီး မဲၣ်ချဲဆါ ထီၣ်စီၤလၢ စ့ၤသိ ပိၢ်ထီၣ်အဖဲးဟ့ၣ်ဒီး တၢ်သးဃုအလွၢ်စီၤလၢ အစး ထီၣ်အသးလၢ မဲၣ်သ့ၣ်ဒီး လဲၣ်ထီၣ် ဆူနီၣ်ကစၢ်မိၢ်ပုၤဒီး ယံၣ်ဝဲသ့လွၢ်သိတုၤ နွံ သိလီၤ.

တၢ်မဲၣ်ချဲ ညီးဆါတၢ်ဆါ- မဲၣ်ချဲသးစံး, ထီၣ်စီၤဒီး အထံကထီၣ်, မဲၣ်ဖဲးဘျီက ဝဲ ဘျီအသးဖဲ မဲၣ်အဆါကတီၢ်

ဖဲးဘျီတၢ်ဆါလၢဘၣ်ကွဲဘၣ်စၢ်တၢ်- တၢ်ကပြုဆဲးဆဲးအစီၤဖိလၢ အဆိက လဲအသးဆူ တၢ်ဖဲးသဘျီလၢ ပဲၤဒီးအဖဲးဒီး ကထီၣ်အကိၢ်- ညီန့ၢ်လၢမဲၣ် သ့ၣ်, စ့ၤ ဒီး ဖဲးဘျီတဖၣ်လီၤ.

ဖဲးတၢ်ဆါလၢဘၣ်ကွဲဘၣ်စၢ်တၢ်ဒီး ထီၣ်စီၤတကစီၤ တကစီၤ- တၢ်အဒီး ဘီၣ် ဆဲးဆဲးဖိလၢ

ဖဲးဘျီအလီၤလၢအကစီၤဃးအသးဒီး တၢ်အလွၢ် အစီၤ ဃးဖိ

နဖီမ့ၢ်အိၣ်တဆူၣ်န့ၣ်နကဘၣ်မၤမနုၤလဲၣ်

နဖီမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်ပနီၣ်ဒ်လၢလၢအသးအံၤဒီး မ့ၢ်တၢ်အစၢၤကတၢၢ်လၢ နက ထံၣ်လိၣ်သး ဟံးန့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကွဲဒီး ကသံၣ်သရၣ်ဒီး ဟံၣ်နဖီလၢ ဟံၣ်တက့ၢ် :

- တၢ်ကိၢ်ထီၣ် ၃၈ ဒံၣ်စရံၣ် - စံၣ် (38° C) မ့တမ့ၢ် ဆူအဖီမိၣ်
- တၢ်ဘျီးဒီး တၢ်ဟၤဖာလူ
- တၢ်စုၣ်ဘၣ် မ့တမ့ၢ် တၢ်ဘၣ်တဖၣ်အပနီၣ်
- တၢ်သးဃုလၢ တၢ်တသ့ၣ်ညါအတၢ်ဟဲကဲထီၣ်သး ဒီၣ်ထဲးဒီၣ်ဘိ

လၢတၢ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ်တၢ်စ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ဃး တၢ်ဆူးတၢ်ဆါလၢ ဘၣ်ကွဲ ဘၣ်စၢ်တၢ်လၢ အဘၣ်နဖီသ့န့ၣ် ဆဲးကျိးဒီး (NSW) တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ် ချု လၢ လီၤတဲစိ : 9391 9000

လဲၤကွၢ်ဆူ : www.health.nsw.gov.au

ခိၣ်သ့ၣ်

ကတီၤဆိကွဲ ကမ့ၢ်န့တၢ်လဲၤဒီအဆိကတၢၢ်တခါဘၣ်ဃးဒီး သ့ၣ်ထီၣ်ခိၣ် န့ၣ်လီၤ.တၢ်အံၤမ့ၢ်ကဲထီၣ်အသးဒီးတဘျီသ့ၣ် ကိၢ်သးစီၤတစ့ၤ. သ့ၣ်ထီၣ်ခိၣ် ကဲထီၣ်တၢ်တံၢ်တၢ်ဖးဒိၣ်တခါ ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တမၤဆါန ဖိအတၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချဲဒီး တမၤဘၣ်ဒိနဖီအနီၣ်ကစၢ်တၢ်ကဆူကဆူဘၣ်.

တၢ်အစၢၤကတၢၢ်လၢ နမၤသ့ဒ်သး ကမၤစၢၤန့ၢ်ဖိလၢ ခိၣ်သ့ၣ်ဒီဖျိ :

- တၢ်ညီန့ၢ်မၤကွၢ်နဖီအခိၣ်
- စၢထီၣ်ခိၣ်သ့လၢအထီဆူချၢ မ့တမ့ၢ် သံၣ်န့ၣ်အီၤ
- ဟံၣ်သံၣ်ဖိဃးလၢ တၢ်လုၢ်ထံလီၤဒီး ဟ့ၣ်စံၢ်ဟ့ၣ်ဘါန ဟံၣ်ဖိဃီဖိဒ်သး ကသ့ဝဲဖဲအဝဲသ့ၣ် ပဲၤအခိၣ်အခါအ
- ခွဲခိၣ်ဒီး သံၣ်ဖိဃး နံၤဒဲးဒီး တၢ်မၤကပုၤလီၤခိၣ်ဆူၣ်န့ၣ် ကမၤစီကွဲၣ် သ့ၣ်ထီၣ်ခိၣ်ဒီး သ့ၣ်ဒ်တဖၣ်လီၤ.

